

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
протокол № 6 від 28 листопада 2023 р.,

уведено в дію наказом ректора
№ 366-р від 28 листопада 2023 р.

Ректор: _____ Богдан БУЯК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВУ АКАДЕМІЮ УКРАЇНІСТИКИ, ЗАРУБІЖНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

ТЕРНОПІЛЬ – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. **Наукова академія україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій** (далі – Академія) функціонує на факультеті філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – ТНПУ), створена на підставі рішення вченої ради ТНПУ та введена в дію наказом ректора.

1.2. Найменування Академії

Повна назва:

Українською мовою – *Наукова академія україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій*.

Англійською мовою – *Scientific Academy of Ukrainian Studies, Foreign Philology and Social Communications*.

Скорочена назва:

Українською мовою – *НА УЗФСК*.

Англійською мовою – *SA of USFPhSC*.

1.3. Академія є добровільним об'єднанням студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів (далі – здобувачів вищої освіти) та молодих вчених, зацікавлених у проведенні наукових досліджень із проблем лінгвістики, полоністики, фольклористики, літературо- та журналістикознавства.

1.4. *Мета Академії* – здійснення наукової діяльності, спрямованої на реалізацію комплексних досліджень лінгвістичного, фольклористичного, літературознавчого та соціально-комунікативного дискурсів у контексті української та світової гуманітаристики.

1.5. Положення визначає мету, завдання, функції, структуру Академії, порядок організації її діяльності, компетенції керівництва та членів.

1.6. Положення про Наукову академію україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій розроблено на підставі законів України («Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», «Про наукову і науков-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність»). Академія у своїй діяльності керується Конституцією України, нормативними актами Міністерства освіти і науки України, Статутом ТНПУ та цим Положенням.

1.7. Академія працює відповідно до затвердженого вченою радою Положення та Статуту ТНПУ.

1.8. Діяльність Академії ґрунтується на принципах науковості, академічної доброчесності, прозорості, гнучкості і прогностичності, верховенства права, гуманізму, демократизму.

1.9. Академія може мати власну символіку, яка затверджується на Загальних зборах.

2. ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. *Напрямами* діяльності Наукової академії україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій є:

– здійснення міжгалузевих наукових досліджень;

- налагодження співпраці з навчальними, науковими, медійними установами, органами державної влади та інститутами громадянського суспільства;

- проведення освітньо-наукових заходів (конференцій, семінарів, лекторіїв, круглих столів, панельних дискусій, марафонів, тренінгів, майстер-класів, форумів тощо) щодо популяризації лінгвістичних, полоністичних, фольклористичних, літературознавчих, соціально-комунікативних наукових студій;

- участь у міжгалузевих освітньо-наукових проектах;

- розвиток міжнародної співпраці, обмін науковим, методичним і культурним досвідом викладачів та студентів українських і зарубіжних освітньо-наукових інституцій;

- надання наукових та просвітницьких послуг для суспільного споживання.

2.2. *Завданнями* Наукової академії україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій є:

- науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти, молодих вчених у царині філології та соціальних комунікацій;

- науково-дослідний супровід реалізації освітніх програм «Середня освіта (Українська мова і література)», «Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)», «Середня освіта (Польська мова і література, українська мова і література)», «Журналістика» першого (бакалаврського), «Середня освіта (Українська мова і література)», «Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)», «Середня освіта (Польська мова і література, українська мова і література)», «Філологія (Українська мова і література)», «Журналістика» другого (магістерського) та «Філологія», «Журналістика» третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти;

- оновлення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень, сучасних практик та прогресивних методик для покращення якості професійної підготовки фахівців філологічної та журналістської спеціальностей;

- співпраця з українськими та міжнародними науково-освітніми інституціями, закордонними партнерами задля вивчення та впровадження їх досвіду;

- організація тематичних інформаційних кампаній, спрямованих на розвиток світоглядних орієнтирів, національних цінностей, історичної пам'яті української громадськості в контексті формування демократичного громадянського суспільства;

- організація та проведення аналітичних міждисциплінарних досліджень (опитувань, моніторингів, фокус-груп тощо);

- залучення провідних фахівців із педагогіки, філології, журналістики до популяризації наукової діяльності з проблем української мови, полоністики, фольклористики, української та зарубіжної літератур, соціальних комунікацій, дидактики;

– формування креативного середовища (наукових груп за інтересами, творчих майстерок тощо) для реалізації прогресивних ідей, продуктивних міжгалузевих методик, інноваційних технологій із різних сфер життєдіяльності суспільства;

– створення інтерактивної інформаційної платформи (сайту) для медіатизації результатів досліджень;

– надання навчальних, наукових, консультаційних та інших видів послуг замовникам за науковими напрямами діяльності Академії;

– розробка та реалізація соціокультурних науково-практичних проєктів;

– об'єднання зусиль членів Академії для реалізації їх інтелектуального, професійного потенціалу, задоволення й захисту інформаційних, освітніх, культурних, соціальних, економічних та інших прав і спільних інтересів.

2.3. Відповідно до завдань *функціями* Академії є:

1. *Когнітивна* (пізнання предметної галузі наукових досліджень, формулювання гіпотез та їх перевірка, осмислення та інтерпретація теорій, виявлення законів функціонування і розвитку галузей, пошук шляхів втілення результатів наукових студій у практику).

2. *Світоглядна* (формування наукового світогляду).

3. *Комунікативна* (поширення наукових знань, обмін досвідом).

4. *Координаційна* (координація напрямів наукової діяльності).

5. *Компаративістська* (порівняльні дослідження з проблем лінгвістики, полоністики, фольклористики, літературознавства і журналістики).

6. *Репрезентативна* (презентація досягнень і результатів досліджень на освітньо-наукових заходах та інтерактивній інформаційній платформі (сайті).

7. *Прагматична* (розробка практичних рекомендацій щодо імплементації філологічного та журналістського досвіду у процес формування громадянського суспільства).

8. *Регулятивна* (реалізація діяльності членів Академії відповідно до регулятивних норм моралі, права, професійної етики та академічної доброчесності).

3. СТРУКТУРА ТА УПРАВЛІННЯ

3.1. *Органи управління* Академії:

– керівник;

– заступник;

– Рада Академії (далі – Рада);

– Загальні збори Академії (далі – Загальні збори).

3.2. Загальні збори є вищим органом управління Академії.

3.3. Академію очолює *керівник*. На етапі створення Академії керівник обирається відкритим голосуванням на Загальних зборах із числа її засновників, а на інших етапах діяльності – з числа її членів. Термін його повноважень – 5 років із правом переобрання на аналогічний період.

На посаду керівника Академії може претендувати науково-педагогічний працівник, який є членом вченої ради факультету, має науковий ступінь та вчене звання, а також стаж роботи за фахом не менше п'яти років.

Обов'язки керівника:

- планування та організація діяльності Академії;
- координація науково-дослідної роботи членів Академії;
- забезпечення ефективного виконання завдань та функцій Академії;
- проведення Загальних зборів Академії та засідань Ради;
- координування роботи Академії з іншими підрозділами ТНПУ;
- участь у роботі конкурсної комісії кафедр, факультету щодо визначення переможців кафедрального і факультетського турів наукових конкурсів;
- представлення Академії у відносинах із державними органами, науковими, освітніми, медійними та громадськими інституціями;
- інформування наукової спільноти про основні здобутки Академії на засіданнях вченої ради факультету та університету;
- внесення на розгляд адміністрації ТНПУ пропозицій щодо розвитку матеріальної бази Академії;
- щорічний звіт про діяльність Академії.

3.4. *Заступник керівника Академії* на етапі її створення обирається відкритим голосуванням на Загальних зборах із числа її засновників, а на інших етапах діяльності – з числа її членів. Термін його повноважень – 5 років із правом переобрання на аналогічний період.

На посаду заступника керівника Академії може претендувати науково-педагогічний працівник, який має науковий ступінь, а також стаж роботи за фахом не менше трьох років.

Заступник керівника зобов'язаний:

- інформувати здобувачів вищої освіти та молодих вчених про роботу Академії, умови членства в ній;
- виконувати організаційну роботу, необхідну для діяльності Академії;
- вести облік членів Академії;
- ініціювати обговорення основних аспектів функціонування Академії;
- готувати звіти про діяльність Академії.

3.5. *Загальні збори* мають такі повноваження:

- затверджують «Положення про Наукову академію україністики, зарубіжної філології та соціальних комунікацій», концепцію наукової діяльності, регламенті документи, символіку та інші засоби ідентифікації Академії;
- ухвалюють рішення про керівництво Академією, кількісний та персональний склад Ради;
- затверджують, за поданням Ради, щорічний план діяльності Академії;
- заслуховують щорічний звіт керівника про діяльність Академії та приймають рішення щодо його схвалення;
- ухвалюють рішення про реорганізацію або ліквідацію Академії;

– розглядають інші питання діяльності Академії відповідно до цього Положення.

3.6. *Рада Академії* є обраним колегіальним органом, на який покладені координаційні та виконавчі функції.

До її складу входять керівник, його заступник, члени Академії, делеговані на Загальних зборах, секретар.

Кількісний склад Ради визначається Загальними зборами Академії.

Рада Академії здійснює свою діяльність у формі засідань.

Обов'язки *Ради*:

- допомагати у виконанні завдань та функцій Академії;
- залучати фахівців із філології та журналістики до співпраці;
- налагоджувати партнерство Академії з державними та недержавними організаціями, з молодіжними науковими школами, товариствами;
- вносити пропозиції щодо заохочення активних членів Академії;
- ухвалювати рішення щодо прийняття осіб у члени Академії та припинення членства відповідно до Положення;
- розробляти символіку Академії.

3.7. *Секретар Академії* (далі – секретар) обирається відкритим голосуванням на Загальних зборах із числа її членів.

Секретар зобов'язаний:

- інформувати членів Академії про чергові та позачергові Загальні збори та засідання Ради;
- вести документацію (проекти рішень, протоколи), пов'язану з діяльністю Академії;
- забезпечувати інформаційно-технічну підготовку до проведення Загальних зборів Академії та засідань Ради;
- здійснювати інші функції, пов'язані з діяльністю Академії.

3.8. *Членами Академії* є здобувачі першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового), наукового рівнів вищої освіти та молоді вчені факультету філології і журналістики.

Академія функціонує на основі добровільного членства, яке є фіксованим.

Рішення про прийняття в члени Академії ухвалюється Радою Академії на підставі заяви на ім'я керівника. До обрання Ради рішення про прийняття в члени приймається на Загальних зборах Академії.

Членство в Академії припиняється: за власним бажанням (на підставі особистої письмової заяви), у разі припинення особою навчання чи роботи в університеті, здійснення дій, які грубо порушують Положення Академії (на основі рішення Ради).

Обов'язки *членів*:

- активна участь у діяльності Академії шляхом проведення науково-дослідної та організаційної роботи;
- виконання наукових досліджень під керівництвом досвідчених науковців факультету;

- дотримання наукової етики, академічної доброчесності, чинного Положення та виконання рішень Академії;
- апробація результатів наукових досліджень на всеукраїнських та міжнародних наукових заходах;
- публікація наукових розвідок у періодичних фахових виданнях;
- обов'язкова присутність на Загальних зборах та засіданнях Ради;
- здійснення іншої діяльності в інтересах наукової молоді, яка не суперечить чинному Положенню;
- популяризувати наукову діяльність серед молоді та сприяти розвитку Академії.

Члени Академії мають *право*:

- обирати та бути обраним до Ради Академії;
- брати активну участь у діяльності Академії;
- вносити пропозиції щодо реалізації напрямів діяльності Академії;
- самостійно обирати проблематику наукових досліджень, вільно висловлювати ідеї та міркування на засіданнях робочих груп;
- бути рекомендованими Академією до відзначення за вагомі наукові досягнення;
- отримувати інформаційну, методичну, консультаційну допомогу у процесі здійснення науково-дослідної діяльності.

3.9. Академія має *право*:

- самостійно визначати форми та методи роботи, які не суперечать «Положенню про організацію освітнього процесу ТНПУ»;
- виносити на засідання кафедр, вченої ради факультету, університету питання, що стосуються діяльності Академії;
- залучати професорсько-викладацький склад факультету, університету до консультативного супроводу виконання наукових досліджень, реалізації проєктів у межах компетенції Академії;
- використовувати матеріально-технічну базу ТНПУ для здійснення своєї діяльності;
- налагоджувати співпрацю з факультетами, органами студентського самоврядування, навчальними закладами різних рівнів акредитації, органами управління у сфері освіти, іншими установами з питань діяльності Академії;
- укладати правочинні договори (меморандуми) з освітніми, науковими установами, громадськими організаціями;
- організовувати обмін досвідом задля особистісного професійного зростання членів Академії та підвищення наукового потенціалу ТНПУ;
- вносити пропозиції щодо заохочення членів Академії.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Академія не є юридичною особою і не має самостійного балансу, а у стосунках з юридичними та фізичними особами виступає від імені ТНПУ.

4.2. Діяльність Академії здійснюється згідно із затвердженим річним планом.

4.3. План діяльності на навчальний рік розробляється в розрізі актуальних наукових студій факультету, відповідно до завдань Академії, перспективних планів розвитку кафедр, факультету та університету.

4.4. Відповідно до напрямів діяльності Академії можуть створюватися окремі наукові секції, проблемні групи тощо для реалізації галузевих наукових студій. За рішенням Ради, консультантами досліджень можуть бути досвідчені науково-педагогічні працівники факультету філології і журналістики.

4.5. Загальні збори Академії проводяться не менше двох разів на рік та вважаються легітимними за наявності 2/3 її членів.

4.6. Рада координує роботу Академії в період між Загальними зборами.

4.7. Рада Академії збирається не менше одного разу на місяць. Засідання є легітимним при наявності 2/3 її складу.

4.8. Головує на засіданнях Ради та на Загальних зборах Академії керівник, а у випадку його відсутності з поважних причин – заступник керівника.

4.9. Усі питання на засіданнях Ради та Загальних зборах Академії вирішуються шляхом відкритого голосування. Рішення приймаються більшістю голосів.

4.10. Позачергові Загальні збори можуть скликатися за рішенням Ради для обговорення нагальних питань діяльності Академії та за наявності ініціативи не менше 1/3 від загальної кількості членів Академії.

4.11. Документація Академії передбачає: план та графік роботи на навчальний рік, заяви та список членів, тематику наукових досліджень, протоколи засідань, річні звіти діяльності Академії.

4.12. Адміністрація факультету всебічно сприяє створенню належних умов для діяльності Академії.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Університет забезпечує діяльність Академії приміщенням, нормативно-правовою базою, комп'ютерною та іншою оргтехнікою, засобами зв'язку тощо.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Академія створюється на підставі рішення вченої ради ТНПУ.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення ініціюються керівником та Радою, приймаються або скасовуються більшістю голосів на Загальних зборах Академії та затверджуються вченою радою ТНПУ.

6.3. Контроль за виконанням чинного Положення здійснює керівництво Академії та посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

6.4. Припинення діяльності Академії здійснюється за рішеннями Загальних зборів та вченої ради ТНПУ.